

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 8117010989
Dátum vydania rozhodnutia: 18.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8117010989.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 18. mája 2021 v trestnej veci obvineného Q. B., pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. júna 2020, sp. zn. 6To/20/2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Q. B. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 9. marca 2020, sp. zn. 4T/54/2017 bol obvinený Q. B. uznaný za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 4. decembra 2015 v rozpore so záložnou zmluvou z 3. decembra 2015 a ustanoveniami § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka ako splnomocnenec poškodenej X. M., nar. XX. W. XXXX na základe splnomocnenia z 3. decembra 2015 uskutočnil právne úkony - žiadosti o priamy prevod držby motorového vozidla, ktorými došlo k zmene evidencie držiteľa motorového vozidla PEUGEOT 308 SW, ev. č. M VIN: A na Okresnom dopravnom inšpektoráte OR PZ v Prešove na obchodnú spoločnosť Q. D., s.r.o., ktorej bol zároveň konateľom a to potom, čo ako konateľ spoločnosti Q. D., s.r.o. - záložného veriteľa uzatvoril s poškodenou X. M. - záložcom a záložným dlžníkom dňa 3. decembra 2015 záložnú zmluvu číslo: PO 3. decembra 2015, ktorej predmetom bolo zriadenie záložného práva na motorové vozidlo PEUGEOT 308 SW, ev. č. M VIN: A ktoré zabezpečovalo pohľadávku záložného veriteľa Q. D. s.r.o. voči poškodenej X. M. zo zmluvy o pôžičke vo výške 1500 eur s lehotou splatnosti 20. decembra 2015, pričom následne obvinený ako konateľ Q. D. s.r.o. dňa 21. decembra 2015 v Prešove odpredal predmet zálohu, a to osobné motorové vozidlo zn. PEUGEOT 308 SW, ev. č. M VIN: A kupujúcemu Q. Q., nar. XX. R. XXXX za sumu 5 500 eur podľa dohodnutej kúpnej zmluvy z 21. decembra 2015, čím týmto konaním obvinený úmyselne znemožnil záložcovi a záložnému dlžníkovi v jednej osobe X. M. natrvalo nakladať so založeným majetkom, tvoriacim predmet záložného práva a znemožnil tak dlžníkovi navrátiť predmetné vozidlo pôvodnému určeniu, v dôsledku čoho držiteľke vozidla poškodenej X. M., nar. XX. W. XXXX spôsobil škodu vo výške 6 500 eur.

Za to mu súd uložil podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona pri nezistení poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Trestného zákona a priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 (trinásť) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona a § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zároveň zrušil výroky o treste uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/128/2017 z 21. februára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/25/2019 zo 16. októbra 2019, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodenú X. M., nar. XX. W. XXXX, trvale bytom O., N. XXX/XX s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote, riadne a včas, ihneď po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku odvolanie prokurátor proti výroku o treste a obvinený proti všetkým výrokom rozsudku.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 10. júna 2020, sp. zn. 6To/20/2020 podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, v spojení s § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 28 (dvadsaťosem) mesiacov. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil s probačným dohľadom. Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil skúšobnú dobu na 36 (tridsaťšesť) mesiacov. Podľa § 51 ods. 3 Trestného zákona uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze poskytovania úverov alebo pôžičiek v priebehu skúšobnej doby. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený mu rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/128/2017 z 21. februára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/25/2019 zo 16. októbra 2019, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného Q. B.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6To/20/2020 podal obvinený Q. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Gerdu, advokáta z AK Prešov dňa 16. septembra 2020 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinený v dovolaní uviedol, že sa nedopustil trestného činu. V posudzovanej veci ide o výlučne občianskoprávny vzťah. Skutok nie je trestným činom. Je preto potrebné, aby zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj súdov, sa dôsledne rozlišovalo medzi zmluvou o pôžičke so založením motorového vozidla (záložná zmluva) a trestným činom sprenevery.

Ako príklad poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky č. 564/2000 a taktiež nález 4. senátu Ústavného súdu Českej republiky č. 469/2002, ktoré sa dotýkajú práve problematiky sprenevery. Spory vzniknuté zo súkromnoprávnych vzťahov majú primárne riešiť súdy v civilnom sporovom konaní.

Evidencia vozidiel (§ 111) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke je len informačným systémom a nie systémom obligatórnym - záväzne zo zákona potvrdzujúcim vlastníka, resp. držiteľa vozidla. Samotným splnomocnením preto ani nedochádza k žiadnemu prevodu vlastníctva vozidla z poškodenej na obvineného, a teda ani k prisvojeniu si cudzej veci v zmysle § 213 Trestného zákona. Je nespochybniteľné, že lehota splatnosti pôžičky bola dohodnutá na 20. decembra 2015, čo potvrdzuje aj samotná obžaloba prokurátora. Obžaloba tiež potvrdila, že dlžníčka X. M. dňa 3. decembra 2015 podpísala splnomocnenie k prepisu predmetného osobného motorového vozidla na veriteľa Q. D. s.r.o. Z listinných dôkazov, ktoré obvinený predložil ohľadne obchodnej praxe iných spoločností poskytujúcich pôžičky po prijatí motorového vozidla ako zálohu jednoznačne vyplýva, že tieto vzťahy

spočívajú v tom, že vozidlo je administratívne prepísané na spoločnosť poskytujúcu pôžičku. Tento úkon neznamenaá žiadny prevod vlastníckeho práva na spoločnosť, ale je len ochranou pre záložného veriteľa, aby v medziobdobí od poskytnutia pôžičky do jej vrátenia záložný dlžník nepreviedol, t. j. nescudzil predmetné vozidlo na tretiu osobu, čím by došlo k zmareniu vymáhania pohľadávky záložného veriteľa. Obdobnú prax potvrdila svedkyňa Mgr. I. I., na ktorú obvinený po vrátení pôžičky administratívnym úkonom vykonal spätný prepis vozidla. Obvinený uviedol, že svojím konaním neporušil žiadne ustanovenia § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúcich sa záložného práva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 233/2010 z 3. októbra 2013. Prevod vlastníckeho práva k veci je v slovenskom právnom poriadku kogentne upravený len v ustanovení § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto samotným splnomocnením nedochádza k žiadnemu prevodu vlastníckeho práva, ani k prisvojeniu si cudzej veci v zmysle § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Evidencia vozidiel podľa § 111 zák. č. 8/2009 Z. z. je len informačným systémom a nie systémom obligatívnym - t. j. zo zákona záväzne potvrdzujúcim, resp. preukazujúcim vlastníka alebo držiteľa vozidla. Prevod predmetného vozidla na Q. Q. preto nie je možné vyhodnotiť ako zavŕšenie protiprávneho konania. Samotný predaj sa uskutočnil až nasledujúci deň po lehote splatnosti pohľadávky v súlade so záložnou zmluvou, preto tento právny úkon nemožno vyhodnocovať ako prisvojenie si cudzej veci, keďže nevrátením pôžičky došlo k prepadnutiu zálohu v prospech veriteľa, a teda to už nebola cudzia vec. Záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Odovzdaním vozidla došlo aj k vzniku záložného práva bez potreby registrácie v Notárskom centrálnom registri záložných práv. Zistený skutok bol predmetom dohody zúčastnených strán podľa záložnej zmluvy z 3. decembra 2015 a nenapĺňa žiadne obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 Trestného zákona. Dohoda zmluvných strán vylučuje akúkoľvek formu zavinenia, v tomto prípade úmysel prisvojiť si cudziu vec.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom porušenie zákona v neprospech obvineného a súčasne zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10. júna 2020, sp. zn. 6To/20/2020 a zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril 21. októbra 2020 prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „prokurátor“). Uviedol, že skutková a právna argumentácia obvineného nie je správna. Rozhodnutie súdu o vine a treste je zákonné, dôvodné a spravodlivé, teda také, ktoré korešponduje s účelom trestu a jeho individuálnej a generálnej prevencie. Podstatou trestného činu sprenevery je naloženie s vecou páchatelovi zverenou, avšak jemu nepatriacou (§ 130 ods. 3 Trestného zákona), takým spôsobom, ktorým dôjde k trvalému odňatiu veci z dispozície, resp. reálneho dosahu na vec vlastníka tejto veci, a to bez súhlasu tohto vlastníka (§ 130 ods. 4 Trestného zákona). Pri takejto druhovej trestnej činnosti, vo veci akej sa koná, je spravidla dané naplnenie pojmových znakov prečinu sprenevery konaním užívateľa (nájomcu, držiteľa a pod.) vozidla, ktorý vozidlo nevydá jeho vlastníkovi po tom, čo z rôznych dôvodov, najčastejšie z dôvodu nesplácania dohodnutých splátok poskytnutého úveru) vlastník vypovie zmluvu s užívateľom a tohto vyzve na vrátenie vozidla. Nie je však vylúčené, že podstata protiprávneho konania môže byť daná a pojmové znaky uvedeného prečinu naplnené aj iným konaním. O taký prípad ide práve v tejto veci. Aj keď obvinený síce protiprávne konanie v plnom rozsahu popiera, avšak vychádzajúc aj z jeho obhajoby v tom smere, že keďže ho poškodená včas nekontaktovala a do 20. decembra 2015 nesplatila pôžičku 1 500 eur, tak založené vozidlo odpredal hneď na druhý deň známemu Q. Q. z Prešova. V tomto smere nemožno opomenúť tú skutočnosť, že poškodená X. M. chcela od obvineného iba pôžičku, nie prevod vozidla. Sám obvinený iniciatívne už 3. decembra 2015 notársky overil podpísanú záložnú zmluvu a aj splnomocnenie na prevod vozidla s tým, že jeho bežnou obchodnou praxou bolo, že pokiaľ dlžník nesplatil riadne a včas pôžičku, tak prevádzal takýto predmet zálohy (motorové vozidlo) na tretiu osobu. Poškodená však uvádza a rovnako v podstate aj svedkovia, že od obvineného si požičala 1 500 eur a ako zálohu dala motorové vozidlo v hodnote okolo 6 000 eur s tým, že boli dohodnutí s obvineným o termíne vrátenia pôžičky až do 25. januára 2016, teda o mesiac dlhšie, ako tvrdí obvinený. V tomto smere potom logicky aj za vierohodné možno považovať konanie

poškodenej, ktorá sa s obvineným snažila skontaktovať práve až v januári 2016 s tým, že vráti pôžičku a chce naspäť auto. Celý čas tvrdila, že obvinený ju mal oklamať tak, že ona žiadne papiere o pôžičke od obvineného ani nedostala, on ju iba ústne utvrdzoval v tom, že všetko ohľadom pôžičky je v poriadku. Následne poškodená tvrdila, že zistila, že obvinený sa správal ľstivo vtedy, keď ho opakovane vyvolávala telefonicky aj prostredníctvom SMS, vtedy sa mal zatajovať, pričom následne, keď bola u notára, tam jej odporučili, aby išla na políciu, čo aj urobila, lebo sa cítila podvedená a oklamaná konaním zo strany obvineného. Podľa názoru prokurátora, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je vôbec preukázaný. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátor navrhol dovolanie obvineného zamietnuť ako nedôvodné.

K predmetnému dovolaniu sa vyjadril 2. novembra 2020 splnomocnenec poškodenej X. M., Mgr. Peter Troščák, advokát AK Prešov. Uviedol, že stíhaný skutok, za ktorý bol obvinený Q. B. uznaný za vinného je nepochybne trestným činom, pretože zo strany obvineného išlo o podvodné konanie s úmyslom získať neoprávnený majetkový prospech. V dovolaní nie sú uvedené žiadne relevantné dovolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 371 Trestného poriadku, a preto poškodená navrhuje, aby dovolací súd odmietol dovolanie obvineného B. s poukazom na ustanovenie § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Dovolanie je preto určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných nedostatkov, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je potom potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených nedostatkov v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá)] Trestného poriadku a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať, je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, dôvodom dovolania preto nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalcie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou

inštanciou zameranou na preskúvanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ namietal právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu sprenevery, tak k tomu sa žiada uviesť nasledovné:

Sprenevera patrí k trestným činom proti majetku. Sprenevery sa podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú. Za spôsobenie malej škody môže byť páchatel potrestaný odňatím slobody až na dva roky.

Subjektom tohto trestného činu je ten komu bola zverená vec, ktorá nie je v jeho vlastníctve do dispozície za určitým účelom. Tento subjekt následne konal v rozpore s účelom alebo dohodnutými podmienkami zverenia, vec si prisvojil, resp. nevrátil jej vlastníkovi.

Objektom v tomto prípade je zákonom chránený záujem v podobe majetku, konkrétne zverená vec.

Podľa § 130 ods. 3 Trestného zákona zverenou vecou sa na účely tohto zákona rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel na základe zmluvy v oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe so záväzkom použiť ju len na dohodnutý účel alebo za dohodnutých podmienok ju vlastníkovi vrátiť.

Subjektívna stránka, vo všeobecnosti predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k vlastnému protiprávnemu konaniu a jeho následkom. V prípade trestného činu sprenevery, subjektívna stránka spočíva v úmyselnom konaní páchatel'a.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 7 ods. 1 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je o takej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), Súdneho dvora Európskej únie alebo iného štátneho orgánu, orgány činné v trestnom konaní a súd sú takým rozhodnutím viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť uplatnený alternatívne, buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V druhom prípade ide o iné hmotnoprávne posúdenie než posúdenie skutku - teda netýkajúce sa právnej kvalifikácie, ale posúdenia inej okolnosti, napr. či trestný čin nie je premlčaný (§ 87 Trestného zákona), či boli dodržané ustanovenia o nutnej obrane (§ 25 Trestného zákona). V tejto súvislosti sa môže jednať aj o hmotnoprávnu okolnosť iného než Trestného zákona, napr. práva obchodného, občianskeho, rodinného (z týchto napr. ustanovenia o dlžníkoch, veriteľoch, výživnom a pod.). S týmto potom súvisí aj chybné posúdenie predbežnej otázky, majúcej vplyv na právne posúdenie skutku alebo iné hmotnoprávne posúdenie.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie č. 14, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR (ďalej len „ZSNS a SSR“) č. 2/2015, podľa ktorého: III. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal spáchanie trestného činu poukazujúc na to, že v posudzovanej veci ide výlučne o občianskoprávny vzťah. Podľa jeho názoru bolo potrebné rozlišovať medzi zmluvou o pôžičke so založením motorového vozidla (záložná zmluva) a trestným činom sprenevery.

Najvyšší súd má zo skutkovej vety tak, ako bol ustálená v napadnutých rozhodnutiach okresného a krajského súdu nepochybné naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery v zmysle § 213 ods. 1 Trestného zákona, pretože obvinený Q. B., ako konateľ záložného veriteľa dňa 3. decembra 2015 (č. l. 84) uzavrel s poškodenou X. M. záložnú zmluvu s predmetom zálohu - motorové vozidlo PEUGEOT 308 SW s tým, že jej zároveň požičal sumu 1 500 eur s lehotou splatnosti do 20. decembra 2015, avšak už dňa 4. decembra 2015 v rozpore s ustanoveniami § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka na základe splnomocnenia uskutočnil právne úkony, ktorými došlo k zmene evidencie držiteľa predmetného motorového vozidla na príslušnom Dopravnom inšpektoráte OR PZ na základe zákona o cestnej premávke č. 8/2009 Z. z. Obvinený si tak prisvojil cudziu vec, a to zálohu zvereného spoločnosti Q. D. s.r.o., ktorej bol obvinený konateľom a ďalší prevod predmetného motorového vozidla na Q. Q. bol len zavíšením protiprávneho konania obvineného. O úmysle obvineného spáchať predmetný trestný čin svedčí aj skutočnosť, že obvinený predmetné motorové vozidlo ponúkal budúcemu kupujúcemu Q. Q. už dňa 18. decembra 2015, teda v priebehu doby založenia a inzerát na jeho predaj zverejnil dňa 20. decembra 2015.

Zmluva o zriadení záložného práva je v praxi jednou z najčastejšie sa vyskytujúcich zmlúv, ktoré sa uzatvárajú za účelom zabezpečenia splnenia pohľadávky (Občiansky zákonník - § 151a až § 151me) Zmluvu o zriadení záložného práva uzatvára tzv. záložný veriteľ (ten, kto má pohľadávku - veriteľ) a záložca. Ním je buď dlžník, teda osoba, ktorá má splniť veriteľovi pohľadávku, alebo ním môže byť tretia osoba odlišná od dlžníka. V danom prípade zálohom bol automobil zn. PEUGEOT 308 SW.

Podrobnosťami vzniku zálohu (záložnej zmluvy a jednotlivými naň vzťahujúcimi ustanoveniami sa podrobne zaoberal Krajský súd v Prešove jednak vo svojom zrušujúcom rozhodnutí (uznesenie sp. zn. 6To/44/2019 zo 14. augusta 2019 na str. 5 a 6) a následne v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6To/20/2020 z 10. júna 2020, str. 5 až 8, s ktorými závermi sa najvyšší súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje bez potreby ich opakovania.

V súvislosti s dovolacou námietkou obvineného, podľa názoru ktorého sa v predmetnej veci jedná len o občianskoprávny nárok medzi obvineným a poškodeným, dovolací súd prisvedčuje obvinenému, že podľa zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity) má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. V oblasti aplikácie a interpretácie trestného práva potom, z takto chápaného prostriedku ultima ratio, musia byť akcentované právne princípy a zásady, ktoré primárne súvisia s posudzovaním trestného činu, napríklad zásada nullem crimen, nulla poena sine lege, či zásada in dubio pro reo (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011).

Podľa rozhodnutia č. 96, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 6/2014: „ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch“.

Najvyšší súd tak dospel v posudzovanej veci k záveru aj o nedôvodnosti námietky týkajúcej sa chápania trestnej represie ako prostriedku „ultima ratio“, v zmysle ktorej ochrana záväzkových vzťahov má byť uplatnená predovšetkým prostriedkami občianskeho a obchodného práva. I keď vzájomný vzťah medzi dovolateľom a poškodenou bol upravený ustanoveniami súkromného práva, konaním Q. B. nepochybné

došlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery v zmysle § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Materiálny korektív daný závažnosťou činu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona) bol v prípade dotknutého činu nepochybne naplnený v intenzite trestného činu, ktorého následkom bola škoda vo výške 6 500 eur.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, lebo je zjavné, že dovolateľ nenaplnil ustanovenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.